

DÖVİZLİ SÖZLEŞMELERİN TÜRK LİRASINA ÇEVİRİLMESİ HAKKINDA TEBLİĞ YAYIMLANDI

Bilindiği üzere 13.09.2018 tarih ve 30534 Sayılı Resmi Gazetede Türk Parası Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile Dövizli yapılan sözleşmelerin Türk Lirasına Çevrilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

06.10.2018 tarih ve 30557 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2018-32/51 Nolu Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)' de değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile hangi sözleşmelerin Türk Lirasına Çevrileceği, hangilerinin çevrilmeyeceği konusunda detaylı bilgi verilmiştir.

Söz konusu Tebliğ ile yapılan düzenlemeler özetle aşağıdaki gibidir.

Türk Lirasına Çevrilme Zorunluluğu Getirilen Sözleşmeler:

Sözleşme Konusu	Taraflar
Gayrimenkul Satış ve Kiralama Sözleşmeleri	Tarafına bakılmaksızın gayrimenkul satış ve kira sözleşmelerinin tamamı,
Hizmet Sözleşmeleri	Her iki tarafın Türkiye' de yerleşik kişi olması durumunda yurtiçinde ifa edilecek danışmanlık ve hizmet sözleşmeleri,
Eser Sözleşmeleri	Tarafına bakılmaksızın 4490 Gemi sicil Kanunu ve 491 sayılı KHK tanımlanan gemi inşası dışında kalan eser sözleşmeleri
Taşıt Satış ve Kira Sözleşmeleri	Tarafına bakılmaksızın iş makineleri dâhil taşıt satış ve kira sözleşmeleri,
İş Sözleşmeleri	Her iki tarafın Türkiye' de yerleşik kişi olması durumunda yurtiçinde ifa edilecek iş sözleşmeleri,
	Kamu Kurum ve Kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden sözleşmelerin ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdettiği iş sözleşmeleri,
	Kamu Kurum ve Kuruluşları ile bu kurum ve kuruluşların savuma sanayi sektöründe doğrudan veya dolaylı pay sahipliğinin bulunduğu şirketlerin taraf olduğu veya taraf olunan söz konusu sözleşmelerin ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdettiği iş sözleşmeleri,
	Türkiye' de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarına yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye' de yerleşik kişilerle döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren iş sözleşmeleri,

Yukarıda sayılan sözleşmelerde **sözleşme bedelleri** ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayacaktır.**

Ayrıca yukarıda sayılan sözleşmelerde yer alan bedeller Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8. Maddesi kapsamında **Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenebilecektir.**

Eğer Türk parası olarak taraflarca **mutabakata varılamazsa**; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin **02.01.2018 tarihinde** belirlenen gösterge niteliğindeki **Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru** kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden **karşılığının** 02.01.2018 tarihinden **bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar** Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık **değişim oranları** esas alınarak **artırılması suretiyle belirlenecektir.**

Tebliğ uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde **tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar için uygulanmayacaktır.**

Ayrıca yukarıda bahsedilen sözleşmelerin **Türk parasına çevrilmesi işlemi 13 Ekim 2018 tarihine kadar yapılması gerekmektedir.**

Türk Lirasına Çevrilme Zorunluluğu Olmayan Sözleşmelerin Başlıcaları:

Sözleşme Konusu	Taraflar
Hizmet Sözleşmeleri	Taraflardan biri Türkiye Cumhuriyeti ile vatandaşlık bağı olmayan kişilerden ya da yurtdışında yerleşik kişilerin Türkiye’ de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, % 50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgelerde yer alan şirketlerden olan hizmet sözleşmeleri,
	Tarafına bakılmaksızın; ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri
	Tarafına bakılmaksızın; yurtdışında gerçekleştirilecek faaliyetler kapsamındaki hizmet sözleşmeleri,
	Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde
Eser Sözleşmeleri	Tarafına bakılmaksızın; 16.12.1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı KHK’ da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilerin tamir, bakım ve inşası,
Menkul Satış Ve Kira Sözleşmeleri	İş makineleri dâhil taşıt satış ve kiralama hariç olmak üzere tarafına bakılmaksızın, tüm menkul satış ve kira sözleşmeleri,
İş Sözleşmeleri	Tarafına bakılmaksızın yurtdışında ifa edilecek iş sözleşmeleri,
	Taraflardan biri Türkiye Cumhuriyeti ile vatandaşlık bağı olmayan kişilerden ya da yurtdışında yerleşik kişilerin Türkiye’ de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, % 50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgelerde yer alan şirketlerden olan iş sözleşmeleri,

Leasing Sözleşmeleri	Tarafına bakılmaksızın; 16.12.1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı KHK' da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilere ilişkin finansal kiralama ve leasing sözleşmeleri,
	32 Kararın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri,
Diğer Sözleşmeler	Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu diğer sözleşmeler,
	Tarafına bakılmaksızın Kamu Kurum ve Kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden sözleşmelerin ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdettiği diğer sözleşmeler,
	Tarafına bakılmaksızın Kamu Kurum ve Kuruluşları ile bu kurum ve kuruluşların savuma sanayi sektöründe doğrudan veya dolaylı pay sahipliğinin bulunduğu şirketlerin taraf olduğu veya taraf olunan söz konusu sözleşmelerin ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdettiği diğer sözleşmeler,
	Hazine ve Maliye Bakanlığının 28.03.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Kanunu kapsamında gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmeler,
	Türkiye' de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarına yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye' de yerleşik kişilerle döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren diğer sözleşmeler,

Söz konusu tebliğe aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/10/20181006-4.htm>

Engin KAYA
Yeminli Mali Müşavir – Bağımsız Denetçi